

gedaan, met dezelfde woordspelletjes,' zegt Mafaalani. 'Als je het niet weet, dan denk je: goh, het ging bij Shakespeare ook al over bezuinigingen op de kunst.'

Een goeie fles wodka

Omdat Koos Terpstra met zijn acteurs had afgesproken dat zij samen met hem zouden opstappen, konden Mafaalani en Van den Bosch een heel nieuw acteursensemble samenstellen. En Mafaalani nam haar geheime wapen mee naar Groningen: Noraly Beyer, die na haar televisiecarrière bij *Het Journaal* het toneel heeft gevonden. Ze staat zo nu en dan bij Mafaalani op het toneel en doet de intensieve research voor haar voorstellingen. 'Noraly kijkt met een heel open blik om zich heen. Ik zie meteen wat ik voor een voorstelling kan gebruiken. Maar Noraly klopt bij een peeskamer aan en stelt een prostituee tussen twee klanten door de vraag waarom zij voor geld met mannen slaapt en Noraly niet. Ik zou het niet dŭrven!'

Naast haar echtgenoot moest ook hun zoon Sammie mee naar Groningen. 'Het eerste wat hem opviel was hoe direct de mensen hier zijn. In de eerste week dat hij hier op school was, kwam hij stomverbaasd thuis: "De kinderen hier zeggen gewoon de waarheid! Als de juf vraagt: heb jij het gedaan, zegt het kind gewoon: ja!" Dat was op zijn Amsterdamse school wel anders. Hij was zeven, en hij moest alles opgeven – zijn kamer, zijn vrienden, zijn school – daar brak ons hart wel over. Maar een half jaar later was hij Groninger en wij niet. Wij waren echt jaloers op hem. Wij misten onze vrienden, hij had al een heel netwerk. Hij was al thuis en wij nog niet.'

Toch was Groningen voor het echtpaar geen onbekend terrein. Mafaalani had er al een paar jaar gewoond. En haar eerste professionele regie, de solo *Harige Machines* waar Van den Bosch in speelde, maakte ze voor het Groningse Grand Theater. Mafaalani: 'Tijdens de tournee van *Harige Machines* werden wij verliefd, tijdens een theaterreis naar Praag. Wil je dat verhaal echt horen? Ik had hem al even op het oog, en in Praag heb ik hem gevraagd of hij met mij in zo'n toeristische paard en wagen wilde. Hij is nogal stoer, en ik dacht: als hij mijn sentiment belangrijker vindt dan zijn stoerheid, dan ga ik

'Groningen is een betrekkelijk kleine, compacte stad. Hier kan je echt het verschil maken'

Peter Vandemeulebroecke en Joke Tjalsma repeteren *Hamlet*

voor deze man. Hij antwoordde: "Over my dead body." Ik vroeg of ik hem kon omkopen met een goeie fles wodka. Toen zei hij: "Als ik die onderweg leeg mag drinken, want ik schaam me kapot." Toen wist ik dat het goed zat. We zijn bereid om iets voor elkaar te doen om onze verschillen te overbruggen.'

Als Mafaalani even weg is om koffie te halen, geeft Van den Bosch zijn versie van het verhaal: 'Ik was natuurlijk al veel eerder om. Ola was de eerste die mij heel serieus over mijn werk bevroeg. Ik kom uit de traditie van "we rot-zooien maar wat an", om met Karel Appel te spreken. Bij Alex d'Electrique hadden we nauwelijks reflectie op wat we aan het doen waren, het was gewoon maken, doen, spelen. Ola is een heel heldere tante, die het belang van kunst heel hoog heeft staan. De eye-opener die zij bood, was voor mij heel belangrijk.'

De vraag om naar Groningen te komen, kwam voor allebei op een goed moment. Van den Bosch: 'Ola had een aantal voorstellingen gedaan als gastregisseur bij grote gezelschappen en had daar kunnen ervaren wat je kan doen met zo'n ensemble. En ik zat in een situatie dat ik dacht: er moet eigenlijk iets nieuws

komen. Alex d'Electrique was afgebrokkeld, dat runde ik in die periode alleen. En er zaten grenzen aan om steeds de kar in je eentje te moeten trekken.'

Wat beide theatermakers inspireerde was de vraag wat je met een gezelschap kan doen voor een stad. Van den Bosch: 'Daar waren wij samen al over aan het nadenken, en toen kwam Plasterk met zijn idee van stadsgezelschappen. In Amsterdam is het onbegonnen werk om echt wat voor de stad te betekenen. Terwijl Groningen zich daar heel goed voor leent: het is een betrekkelijk kleine, compacte stad. Hier kan je echt het verschil maken. Het is hier ook heel makkelijk om met de Groningse dansgezelschappen rond te tafel te gaan zitten en te zeggen: we gaan samen een musical maken. Er zijn hier maar één of twee dansgroepen, in Amsterdam zitten er veel meer.' Mafaalani: 'De lijntjes zijn hier veel korter, en dat geldt niet alleen voor samenwerkingen met kunstenaars. Ik sms de commissaris van de Koningin met de vraag: wij willen iets met